

KESKKONNAAMET

Rein Nigul
juhatuse liige
Dormikov KV OÜ
reinnigul@gmail.com

Teie 17.02.2019

Meie 15.03.2019 nr 7-9/19/2605-2

Kasti lahe hoiualal Kõutsi katastriüksusele ehitamisest

Austatud Rein Nigul

Oma 17.02.2019 kirjaga palute Keskkonnaametil veelkord üle vaadata Kõutsi katastriüksusele (katastriüksuse tunnus 59201:005:0531; pindala 3,1 ha; 100% maatulundusmaa) ehitamise võimalikkus. Keskkonnaamet on tutvunud Teie poolt esitatud asjaoludega ning teatab järgnevat.

Keskkonnaamet on andnud 27.09.2018 kirjaga nr 7-9/18/14295-2 seisukoha Kõutsi katastriüksusele ehitamise osas. Keskkonnaamet jääb nimetatud kirjas toodu juurde ning kõiki asjaolusid käesolevas kirjas üle ei korda.

Oma pöördumises nimetate läbiseigi elupaigatüüpe rannaniidud (Natura kood 1630*; esmatahtis), kadastikud (5130) ja lood (6280*) ning viitate Aveliina Helmi poolt koostatud loopealsete ja kadastike hoolduskavale (edaspidi *hoolduskava*). Keskkonnaamet peab vajalikuks juhtida tähelepanu, et nimetatud elupaigatüübid on erinevad ning hoolduskavas käsitletud lookoosluste kohta käivaid asjaolusid ei saa laiendada kadastike elupaigatüübile. Kõutsi katastriüksuse Kasti lahe hoiualale jääval osal on käesolevalt osaliselt registreeritud hoiuala kaitse-eesmärgiks seatud poollooduslikud kooslused rannaniidud (1630*) ja kadastikud (5130), loodude (6280*) esinemist katastriüksusel registreeritud pole. Lisaks on Keskkonnaamet 27.09.2018 kirjaga nr 7-9/18/14295-2 edastanud poollooduslike koosluste (rannaniidud ja kadastikud) levikuala kohta joonise (K6utsi.jpg).

Keskkonnaamet selgitab veelkord, et Keskkonnainspeksioon teavitas oma 16.10.2013 kirjaga nr Sa-6-8/99-1 Keskkonnaametit, et Kõutsi katastriüksusel (59201:005:0531) Kasti lahe hoiualal kooriti ekskavaatoriga rohukamarat ja juuriti kadakaid ning Keskkonnainspeksioon palus tulenevalt looduskaitseeaduse (edaspidi *LKS*) § 21 lg-st 1 Keskkonnaametil kui hoiuala valitsejal hinnata, kas eelkirjeldatud tegevused antud kinnistul on kahjustanud või hävitanud elupaiku või kasvukohti, mille kaitseks on hoiuala moodustatud. Keskkonnaamet oma 29.10.2013 kirjaga nr HLS 14-4/13/24158-2 oli seisukohal, et Kõutsi katastriüksusel on kahjustatud (lisaks kadakate juurimisele oli kooritud ka rohukamarat) poollooduslikku kooslust rannaniidud (1630*), mis on Kasti lahe hoiuala kaitse-eesmärgiks.

04.10.2016 aasta inventuuriga on Kõutsi katastriüksusel Kasti lahe hoiualale jääval alal täpsustatud elupaigatüüpide piire ning selle tulemusel kavandatud ehitusalal ja sellega piirneval

alal on registreeritud Kasti lahe hoiuala kaitse-eesmärgiks seatud elupaigatüübi kadastikud (5130) esinemine. Seega on Keskkonnaameti hinnangul Kõutsi katastriüksusel kahjustatud elupaigatüüp (kadastikud) võimeline taastuma ja seeläbi saavutama soodsa seisundi ulatuses, mis jääb 27.09.2018 kirja nr 7-9/18/14295-2 lisas oleval joonisel tähistatud poolloodusliku koosluse levikualale. Lisaks juhtis Keskkonnaamet eespool nimetatud kirjas tähelepanu, et kadastiku kooslus saaks kahjustatud alal taastuda, siis ei ole lubatud poolloodusliku koosluse levikualal niitmine, kuna see takistab kadakate levimist kahjustatud alale ning elupaigatüübi soodne seisund ei saa taastuda (LKS § 32 lg 2). Lehtpuude ja männi pealetungi korral tuleb need poolloodusliku koosluse kadastikud levikualalt välja raiuda ning ala karjatada (LKS § 17).

Keskkonnaameti hinnangul ei ole võimalik ette prognoosida, kui kiiresti kadakad võivad kahjustatud alal kasvama hakata. Kadastiku taastumine võtab Keskkonnaameti hinnangul tavalisest rohkem aega ka seetõttu, et pinnast on kahjustatud (2013. aastal kooriti rohukamar ja juuriti kadakad) ja ala on pärast seda täiendavalt niidetud. Ka ei saa Keskkonnaameti hinnangul väita, et kahjustatud ala Kõutsi katastriüksusel ei oma kaitseväärtust, kuna ehitussooviga alal kasvab poollooduslikele kooslustele omast taimestikku. Seega on Keskkonnaameti hinnangul poollooduslikele kooslustele omane taimestik võrdlemisi hästi taastunud.

Lisaks viitate oma 17.02.2019 pöördumises, et Kõutsi katastriüksusel on kadakate katvus kohati 100% ja lookadastike piiriks loetakse 80%. Keskkonnaameti hinnangul ei ole sellist reeglit, et 100% katvusega kadastikud pole kadastikud. Keskkonnaameti hinnangul Kõutsi katastriüksusel kasvavad võrdlemisi elujõulised kadakad ja kadakate all leidub ka niidule omast taimestikku. Praktika on näidanud, et ka väga kinnikasvanud aladel on seemnepank mullas säilinud ja poollooduslikud kooslused on võimelised seega taastuma.

Lisaks selgitab Keskkonnaamet, et hoiuala kaitsekord tuleneb LKS §-dest 14, 32 ja 33. LKS ei anna võimalust kaaluda ehitamise lubamist hoiuala kaitse-eesmärgiks seatud poollooduslikule kooslusele tingimusel, et tulevikus taastatakse ehitusala pindalaga võrdne elupaigatüübi ala.

Hoiualadele ehitamise osas lähtub Keskkonnaamet hoiuala kaitse-eesmärkideks nimetatud koosluste levikualast. LKS § 32 lg 2 sätestab, et hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi. LKS § 3 lg 1 kohaselt loetakse elupaiga seisund soodsa, kui selle looduslik levila ja alad, mida elupaik oma levila piires hõlmab, on muutumatu suurusega või laienemas ja selle pikaajaliseks püsimiseks vajalik eriomane struktuur ja funktsioonid toimivad ning tõenäoliselt toimivad ka prognoosimisulatusse jäävas tulevikus ja elupaigale tüüpiliste liikide seisund on soodus.

LKS § 70 kohaselt on Natura võrgustikku kuuluvate alade eesmärk linnudirektiivi I lisas nimetatud linnuliikide või selles nimetatamata rändlinnuliikide või loodusdirektiivi I lisas nimetatud looduslike või poollooduslike elupaigatüüpide või II lisas nimetatud liikide soodsa seisundi säilitamine või taastamine. Lisaks kohustab loodusdirektiivi art 6 lg 3 vältima Natura 2000 alade (sh Kasti lahe loodusala) kahjustumist, art 3 lg 1 sätestab kohustuse säilitada või vajadusel taastada (juhul kui soodne seisund ei ole saavutatud) Natura elupaikade ja liikide soodne seisund.

Seega Keskkonnaamet ei nõustu kaitstavatele kooslustele ega nende lähedusse ehitamisega, kui see tegevus võib kahjustada kooslusi LKS § 3 lg 1 ja § 32 lg 2 tähenduses. Kaitstavale kooslusele ehitamisel hävib kooslus ehitiste aluse pinna ja teenindusmaa (õueala) ulatuses. Lisaks tekivad kooslustele kaudsed mõjud palju ulatuslikumal alal, mis kahjustab kooslustele eriomast ökoloogilist struktuuri ja funktsioone.

Arvestades eelnevat ja Keskkonnaameti 27.09.2018 kirjas nr 7-9/18/14295-2 toodut on Keskkonnaamet endiselt seisukohal, et soovitud kohta ehitusala moodustamine seab ohtu Kasti lahe hoiuala kaitse-eesmärkide saavutamise (vastuolu LKS § 32 lg-ga 2 ja § 3 lg-ga 1) ning ei anna nõusolekut ehitusala moodustamiseks soovitud kohta. Kõutsi katastriüksusel Kasti lahe hoiualal sobilik ehitusala kasutatav ala jääb väljapoole poollooduslike koosluste levikuala (vt 27.09.2018 kirja nr 7-9/18/14295-2 lisa).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Hänni
looduskaitse juhtivspetsialist
Lääne regioon

Teadmiseks: Saaremaa Vallavalitsus (katlin.kallas@saaremaavald.ee)

Riina Noormägi 452 7775
riina.noormagi@keskkonnaamet.ee

Piret Sepp 452 7760
piret.sepp@keskkonnaamet.ee